Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

Ч. 19. Ч. 24. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 24 VOL. LXII.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ЗАКОНУ ПРО ОБОВ'ЯЗКОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Вашингтон. — Комісія Збройних Сил в Палаті Репрезентантів однодушно прийняла урядовий законопроєкт про продовження на чотири роки, це значить до червня 1949 року, закону про поборову службу. Дискусія над цим законопроєктом в повній Палаті Репрезентантів визначена на 8 лютого. Передбачають, що Палата прийме цей законопроєкт великою більшістю. Законопроєкт, прийнятий Палатою Репрезентантів, зобов'язує до військової дворічної служби юнаків у віці від 18½ року до 26 років, а після того ті вислужені вояки мали б бути ще шість років у резерві. Але Комісія Збройних Сил в Палаті Репрезентантів додала до урядового законопроєкту дві поправки конгресмена Винсона. Одна поправка виключає від обов'язкової військової служби тих усіх юнаків, які перед осягненням 18½ року зголосяться до Крайової Гвардії і будуть в ній служити до 26 року життя. Друга поправка звільняє з примусової служби при збройних силах тих усіх, які після 16 вересня 1940 року вислужили принаймні 6 місяців в збройних силах ЗДА або в Службі Публічного Здоров'я. Ті останні мусіли б служити в війську коли б настала крайня необхідність, це значить на випадок війни. Демократичний конгресмен Бер Т Гаррісон заявив, що він внесе ще дальшу поправку під час дискусії в Палаті Репрезентантів, яка звільняла б від військової служби тих рекрутів, які потрібні для праці в сільському господарстві. Секретар рільництва Дж. П. Мічелл хвалив цей законопроєкт за те, що в ньому є такі пункти, які дозволяють на те, щоб деякі фахівці могли залишитися при своїй праці, а не вертатися до військової служби на випадок війни. Представники військовости заявили в своїх зізнаннях на комісії, що без обов'язкової військової служби не можна б було втримати збройні сили ЗДА на висоті 2,850,000 вояків. Правда, в січні зголосилися аж 60,000 добровольців, але це сталося тому, що ті добровольці хотіли користати з привілеїв, які дістають воєнні ветерани, а після 31 січня цього року ті добровольці, які голоситимуться до військової служби, вже не будуть зараховувані до воєнних ветеранів. Демократи в обох палатах заявили, що докладно вивчатимуть урядовий проєкт про зменшення оборонних сил ЗДА. Збройні сили ЗДА мали б бути, згідно з урядовим проєктом, зменшені з теперішніх трьох мільйонів до 2,850,000 до кінця червня 1956 року.

9,000 вояків братимуть участь в випробуванні атомової зброї

Вашингтон. — Департамент оборони повідомляє, що в випробуванні атомової зброї, яке відбудеться на дослідних полях Невади, візьмуть участь 9,000 вояків усіх родів зброї. Експльозії, які мають відбутися навесні, призначені на те, щоб випробувати, як діє нова воднева й атомова зброя та як треба з нею обходитися. В організації і тактиці, користування цією новою зброєю зроблено вже великий поступ. Головним пунктом в програмі вправ буде напад морської піхоти на „ворога" позиції після скинення жі" позиції після скинення хота вживатиме гелікоптерів.

Особисті прибутки осягнули рекорд в 1954 р.

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки дійшли в минулому 1954 році до рекордового числа, це значить осягнули перед оподаткуванням 286,500,000,000 дол. В найкращому господарському році, 1953 році, вони дійшли були до суми 286,100,000,000 дол. Урядовці заявляють, що ці прибутки виноситимуть після відтягнення податків — 254 більйони долярів, це значить на 3,500,000,000 більше, як у 1953 році. Прибутки в грудні 1954 року були такі високі, що на цілий рік вони виносили б 291 більйонів долярів, коли б вони були такі високі у всіх інших місяцях. До цих особистих прибутків зараховують економісти всі платні й пенсії, прибуток із власностей, фарм, підприємств, дивіденд і процентів, рент і прибутки з усіх інших джерел.

Лютернськаа Церква за допущення більшого числа втікачів до ЗДА

Атлантік Ситі, Н. Дж. — На річних зборах Крайової Лютеранської Ради екзекутивний директор д-р Пол С. Емпле заявив, що уряд повинен облегшити бездомним европейським втікачам можливість прибуття до цієї країни. Згідно з давнішим законом, — сказав д-р Емпле, — до цієї країни масово прибували ДіПі, а тепер, на основі нового закону, імігранти до ЗДА „тільки капають". Від 1953 року прибуло тільки 9,704 нових імігрантів, хоч до кінця 1956 року мали б прибути 209,000. Д-р Емпле заявив, що атмосфера, в якій велися переслухання сенатора МекКарті, могла спричинитися до того, що деякі урядовці воліли дармувати, як переводити скрінінг втікачів.

В АМЕРИЦІ

● **Поборюючи злочинність** малолітніх, Міська рада в Нюарку, Ню Джерзі, постановила, що б поліція дбала про точне виконання закону, який забороняє молоді до 18-ох років ходити без опіки старших осіб по вулицях міста після 10 години ввечері.

● **Команда армії**, щоб збільшити американські війська в Европі, незабаром вишле туди ще один батальйон атомових 280-міліметрових гармат. Це вже буде шостий батальйон атомових гармат, які можуть вистрілювати звичайні і атомові набої.

● **В Сенаті** є сильна опозиція проти затвердження Джозефа Кемпбелла на становище генерального контролера. Сенат виступає проти затвердження Кемпбелла тому, що він не має правничої освіти і досвіду в поведінці з Конґресом.

● **Комісія Збройних Сил** в Палаті Репрезентантів довідалася про те, що покликаних до військової служби поважних науковців, на яких є велика потреба в інших місцях, змушують чистити картоплю.

● **Секретарка виховання** і добробуту Овета К. Гоббі повідомляє, що в цьому шкільному році на зимовий семестер вписалося рекордове число студентів до каледжів і університетів — 2,499,750.

● **Комісія Атомової Енергії** повідомляє, що від 1947 року ніхто не помер від радіяції з тих усіх працівників, які працюють в атомових фабриках. В перших роках продукції атомової енергії померли від радіяції атомової сили дві особи.

● **Джеймс Рікко** заплакав, коли суддя засудив його жінку Патрицію за те, що вона разом із своєю приятелькою намовляла шофера забити автом її чоловіка, по якому вона сподівалася взяти забезпечення в сумі 10,000 долярів. Рікко вірить, що його дружина невинна. Шофер доніс про цю змову поліції.

ДЕМОКРАТИ ВЖЕ ДУМАЮТЬ ПРО КОНВЕНЦІЮ

Обидві великі партії, Республіканська і Демократична, вже тепер ведуть підготову до передвиборчих конвенцій в 1956 році, починаючи від вибору місця на конвенцію. Демократи думають про міста: Шикаґо і Филаделфію, які зі свого боку запропонували по 250,000 долярів конвенційних фондів, крім основних фондів на влаштування різних конвенційних розваг. На фото: Пенсилвенійський губернатор Джордж М. Лідер намагається переконати голову Крайового Комітету Демократичної партії, Пола М. Ботлера, щоб конвенція відбулася у Филаделфії.

Робітничі провідники за поліпшення забезпеки здоров'я

Ню Йорк, Н. Й. — Інкорпорація Групового Забезпечення Здоров'я та Інститут Адміністративної Медицини при Колумбійському Університеті зорганізували триденні переслухання в справі охорони здоров'я. Представники робітничих спілок заявили, що в загальному вони не противляться тому, щоб приватні забезпеченеві аґенції піклувалися охороною здоров'я, але ці аґенції повинні поліпшити й поширити умови забезпечення на випадок недуг. Представник автомобільних робітників Джан Діллон домагався, щоб забезпеченеві аґенції виплачували і більші рахунки, які в деяких випадках предкладає хворий робітник. Він казав, що дехто неправильно називає домагання поліпшити умови забезпеченевих аґенцій „соціялізацією медицини". Представник електричних робітників Мілтон Вейравх із Нюарку домагався поліпшити й поширити умови забезпечення на випадок недуги, проти чого виступають лікарі, які є добре зорганізовані. Представник спілки паперових робітників Джеймс О'Кіфі заявив, що члени його спілки заінтересовані в тому, щоб більше діставати від аґенцій у випадках звичайних недуг, бо важчі недуги трапляються досить рідко. Але представник спілки шоферів Едліс Ван Ріпер домагався протилежного, бо члени його робітничої організації часто хворують на довгореченцеві недуги внаслідок праці в своєму фаху, а забезпеченеві аґенції відмовляються покривати кошти у випадках затяжних недуг.

АФП проти секретаря Мічелла

Маямі Біч, Флорида. — Американська Федерація Праці поновила свої атаки на уряд президента Айзенгавера в зв'язку з заявою секретаря праці Джеймса П. Мічелла, яка була відповіддю на попередні атаки АФП. Мічелл заявив, що він більше зробив для охорони робітництва від визиску підприємців в одному році, як демократи впродовж 20-річного свого урядування. Мічелл писав у своїй депеші до АФП: „Департамент праці записав на чорний список 20 контракторів при державних будовах за те, що вони порушували постанови про працю. Ці контрактори не можуть дістати праці при державних будовах. Це число майже в 20 разів більше від того числа звільнених контракторів, яке було впродовж 20-річного демократичного урядування". На цю депешу Мічелла негайно зареаґував голова Будівельного Відділу АФП Ричард Дж. Ґрей, який заявив, що федеральні аґенції все ще затруднюють тих контракторів, які відмовляються платити будівельним робітникам належні їм заробітки. Ґрей твердить, що департамент праці не дбає про права будівельних робітників, як про це свідчать численні документи, які він має.

Закуплено сироватку проти поліо для 9 мільйонів дітей

Ню Йорк, Н. Й. — Крайова Фундація для поборювання дитячого паралічу закупила таку кількість сироватки для щеплення проти дитячого паралічу, що нею можна буде нащепити цього року 9 мільйонів дітей в ЗДА, на Гаваях і Алясці. Щеплення відбудеться ще перед масовим вибухом цієї недуги, як заявив медичний директор цієї фундації — д-р Гарт Е. Ван Ріпер. Сподіваються, що вільні запаси цієї сироватки Крайовий Уряд Публічного Здоров'я дозволить продавати на лікарські рецепти. Фундація плянує нащепити всіх дітей з першої і другої кляс народних шкіл, а також і тих дітей, які минулого року не були нащеплені дійсною сироваткою д-ра Солка. Висліди минулорічного щеплення, над якими працюють фахівці під проводом д-ра Томаса Френсіса, професора епідемології на Мічіґенському унівеситеті, будуть відомі 1 квітня ц. р.

Обережні передбачування економістів

Вашинґтон. — Вісім приватних економістів однодушно заявили на Конґресовій Комісії Економічних Відносин, що в цьому році продукція ЗДА в загальному зросте, але не в такій мірі, щоб число безробітних спало до рівня нижчого, як в 1954 році. Цією заявою ці економісти кинули деякий сумнів на оптимістичні передбачування президента Айзенгавера, які він висловив у своєму економічному звіті перед Конґресом минулого тижня. Президент передбачає в цьому році „високий і задовільний рівень" затруднення і продукції. П'ять із цих економістів казали, що в цьому році число безробітних буде навіть більше як у 1954 році. Три економісти гадають, що в цьогорічній економіці ЗДА не буде значних змін. Всі вони погоджувалися в тому, що загальна національна продукція в цьому році буде дещо вища від попереднього року, але не більше, як на три відсотки в порівнянні з найкращим економічним роком в ЗДА — 1953-им.

ПЕРШІ ВІДГУКИ КИТАЙСЬКОЇ ВІДПОВІДІ

Вашинґтон. — Перше враження після оприлюднення неґативної відповіді комуністичного Китаю на запрошення прибути на засідання Ради Безпеки ОН в справі перемир'я в протоці Формози таке, що тепер не має вже взагалі шансів перейти проєктована резолюція Сенату про піддержування Америкою заходів Об'єднаних Націй. Скріпилось — мовляв — становище сенатора Новленда, який відразу скептично ставився до вартости Об'єднаних Націй, як посередника в міжнародних конфліктах. З другого боку деякі сенатори, як напр. сен. Менсфілд, демократ з Монтани, вказують, що це щойно „перша стадія" нав'язання зв'язку з комуністичним Китаєм в цій справі, та пригадують, що китайське комуністи так само спершу гороїжилось коли була мова про перемир'я в Кореї. — В обмірковуванні можливостей дальшого ходу подій, береться під увагу, що або їтимуть дальші переговори з Пейпінґом, напр. за посередництвом індійського прем'єра Неру, який з конференції Коммонвелту в Лондоні виїздить з візитою до Москви, — або засідання Ради Безпеки відбудеться без участи комуністичного Китаю. Покищо делеґати в Раді Безпеки звернулись за інструкціями до своїх урядів.

На Формозі неґативна комуністична відповідь викликала радше вдоволення, як ще один доказ, що з комуністичним режимом в Китаї вільний світ не може співпрацювати.

У Німеччині визначено дату бою за Паризький пакт

Бонн. — Західньо - німецький уряд визначив дні 24—26 лютого ц. р. на ратифікаційну дебату в парляменті над Паризьким договором, що вирішує справу творення нової західньо - німецької армії в рямцях військово - політичного бльоку держав НАТО. Таким чином наближається до кінця гостра кампанія в німецькому народі „за" і „проти" творення нової армії. До якої міри зросла тепер аґітація обидвох таборів — урядового бльоку партій по стороні канцлера Аденауіра та його політика і опозиційної соціялістичної партії разом із робітничими організаціями — вказує приклад Франкфурту: цими днями на вулицях цього міста його посадник, соціяліст Вальтер Кольб, особисто роздавав прохожим летючки проти творення нової армії у спілці з Заходом, а найчільніші діячі християнсько - соціялістичної партії Аденауера поширювали летючки в обороні нової армії і західньої орієнтації політики Аденауера. Уряд Аденауера оприлюднив, що негайно після ратифікації Паризького договору він звернеться разом із західніми альянтами до Москви з пропозицією скликати нову конференцію у справі об'єднання Німеччини.

Отто Штрассер вертається до Німеччини

Бонн. — Колишній близький співробітник і звеличник Гітлера, Отто Штрассер, який зірвав був з ним і виїхав до Канади, вертається до Західньої Німеччини й до активного політичного життя. Формально це полаґоджено так, що він виграв на суді в Німеччині процес за повернення йому німецького громадянства і дістав західньо-німецький пашпорт. Він є противником канцлера Аденауера і заповідає боротьбу проти Паризького пакту, запевняючи, що має в Західній Німеччині багато однодумців з-поміж колишніх націонал-соціялістів, які свого часу розкололись були на „правіших" і „лівіших". Штрассер належить до „лівіших", зближених до соціялістичного табору, теж опозиційного до Аденауера.

Італія і Туреччина скріпили свою приязнь

Рим. — У висліді триденного перебування в Римі турецького прим'єра Мендереса й міністра закордонних справ Копрулю, видано спільний італійсько - турецький офіційний комунікат, в якому стверджується повну однозгідність думок на всі справи, які стосуються загальної міжнародної ситуації і середземноморського обширу. В комунікаті підкреслюється спільне перебування обох держав в Північно - Атлянтійському бльоку (НАТО) і рішення вживати всіх заходів для скріплення цього бльоку в ділянці господарській, суспільній і військовій „для кращого збереження миру й безпеки". Зокрема, рішено скріпити співпрацю для забезпечення миру в районі Середземного моря. У комунікаті не сказано нічого про Балканський пакт, до якого належить Туреччина, Греція і Юґославія, але в пресових повідомленнях говориться, що Італія дала Туреччині тиху згоду порушити справу вступлення Італії до Балканського бльоку на найближчому з'їзді представників названих 3-х баканських держав.

ПІД ЧАС СВЯТКУВАНЬ СІЧНЕВИХ РОКОВИН У ДЖЕРЗІ СИТІ

В репрезентативних святкуваннях роковин Державности і Соборности України в Джерзі Ситі дня 23-го січня ц. р. взяли участь, як відомо, найвищі стейтові і міські представники, включно з губернатором стейту п. Майнером та посадником міста п. Беррі. Виголосивши свої промови, вони опісля ще довго прислухувались та приглядались мистецькій програмі на сцені. На фото в першому ряді (зліва) бачимо головного аранжера політичної частини програми святкувань, комішенера адв. Марсела Ваґнера, біля якого сидить голова УНС п. Дмитро Галичин, що виясняє усміхненому губернаторові Майнерові значення українських народних танців, що їх власне виводять на сцені група танцюристів під проводом п. І. Фліса. В другому ряді крайній зліва сидить головний касир УНС п. Роман Слободян. Біля губернатора справа сидять міські представники.

ПЕЙПІНҐ ВІДКИДАЄ ЗАПРОШЕННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЖАДАЄ СПЕРШУ ВИКИНУТИ З ОН НАЦІОНАЛ-КИТАЙСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО, А ПОТІМ ВІН УЗЯВ БИ УЧАСТЬ В ДИСКУСІЇ НАД „АМЕРИКАНСЬКОЮ АҐРЕСІЄЮ"

Об'єднані Нації. — Чу Ен-лай, як прем'єр і міністер закордонних справ „Народної Республіки Китаю", себто китайських комуністів, прислав в четвер, 3-го лютого телеграфічну відповідь на запрошення, що його 31 січня ц. р. генеральний секретар Об'єднаних Націй, Даґ Гаммершилд, вислав в імені Ради Безпеки ОН — прибути на засідання в справі перемир'я в обширі протоки Формози. Таку саму депешу дістав також голова Ради Безпеки на місяць лютий, д-р Віктор Белявнде, представник Перу. У своїй відповіді Чу Ен-лай заявляє, що комуністичний Китай може тільки тоді прийняти участь в нарадах Ради Безпеки Об'єднаних Націй, коли з тієї Ради Безпеки викинеться теперішніх представників Китаю, себто його національного режиму, існуючого на Формозі. Щойно тоді, коли б комуністи стали єдиними репрезентантами китайського народу в Об'єднаних Націях, комуно - китайці погоджуються взати участь в конференції Ради Безпеки, але тільки над резолюцією, що її зголосив був Совєтський Союз, а саме, про „аґресію З'єдинених Держав" супроти Китаю і вмішування Америки у внутрішні китайські справи. Чу Ен-лай зазначає водночас, що всякі постанови, прийняті Радою Безпеки під неприсутність делеґатів комуністичного Китаю, є для цього останнього неважні.

Відповідь Чу Ен-лая, гостра, лайлива й образлива, є — згідно з першими коментарями кіл Об'єднаних Націй і західньої преси — рівнозначна з відкиненням запрошення, вистосованого від Ради Безпеки взяти участь в нарадах над проголошенням перемир'я в протоці Формози. Вона повторяє давні лайки і претенсії, що Формоза — це власність Китаю. Тому, що формально Рада Безпеки запросила була комуністичний Китай взяти участь з дебаті над резолюцією, що її зголосила Нова Зеляндія, англійський уряд негайно почав нараджуватись з прем'єром Нової Зеляндії, приявним у Лондоні на конференції Британійського Коммонвелту, як далі повестися. Комуно - китайська відповідь розчарувала угодівські міжнародні кола, які вважали, що китайські комуністи використають нагоду для скріплення свого престижу й що можна буде з ними далі торгуватися на терені Об'єднаних Націй.

У Парижі радяться над стандаризацією зброї західніх армій

Париж. — У Парижі відбувається нарада представників семи держав, так званого Брюссельського пакту, поширеного за Паризьким договором на Західню Німеччину й Італію з новою назвою Західня Европейська Унія. До цієї Унії належать: Англія, Франція, Італія, Бельгія, Голляндія, Люксембурґ і Західня Німеччина. Ще поки не ратифіковано остаточно Паризький договір і поки він не увійшов в життя, обговорюють проблеми продукції й розподілу зброї поміж армії семи названих держав, приналежних до НАТО. Франція хотіла б більшої контролі над Західньою Німеччиною і більшого упривілейовання власного важкого промислу через встановлення наддержавної централі для „магазинування" і розподілу зброї. Більшість інших держав противляться такій наддержавній контрольній установі. Рішено пореводити стандаризацію озброєння всіх семи національних армій у згоді й при тісній співпраці з військовими чинниками НАТО. У НАТО й Західній Европейській Унії засідають ті самі репрезентанти, отже не передбачається ніяких розбіжностей.

Боротьба за становище Єгипту

Каїро. — Гостра опозиція єгипетського прем'єра Гамель Хассера проти пакту, що його Ірак підписав з Туреччиною, і погроза, що Єгипет вийде з Арабської Ліґи, якщо Ірак не зірве цього договору, викликала суперництво двох міжнародних таборів у намаганні здобути прихильність Єгипту. З одного боку, індійський амбасадор в Каїро підготовив уже відвідини Неру, який, вертаючись з Лондону, з конференції членів Коммонвелту, відбуде в Каїро конференцію з Нассером, щоб остаточно приєднати його до табору „невтральних". З другого боку, англо-американська дипломатія пригадує Нассерові його заяви з часів англо-єгипетського конфлікту за Суез, в яких він обіцяв підтримати концепцію середньо - східнього антикомуністичного бльоку, якщо тільки Англія поступиться вимогам Єгипту в справі Суезу. Погроза Єгипту, що він виступить з Арабської Ліґи й шукатиме нового альянсу тільки з деякими арабськими державами, становить небезпеку головно для Йорданії, що вона залишиться без допомоги на випадок нападу Ізраїлю. З уваги на антиізраїльський фронт Єгипет має за собою Йорданію, Савді Арабію і Ємен. Ливан буцімто схиляється вже більше в сторону Єгипту, але Сирія далі підтримує право Іраку вступати в окремий союз з Туреччиною. За посередництвом Ливану має відбутися особиста зустріч єгипетського прем'єра полк. Нассера з іракським прем'єром генералом Нурі ас-Саідом на терені Ливану.

В СВІТІ

● **Мао Тсе-тунґ**, китайський Ленін і Сталін в одній особі, нібито стривожений занадто швидким зростом впливів і сили свого найближчого співробітника, прем'єра і міністра закордонних справ, Чу Ен-лая. Американські часописи пишуть, що Мао Тсе-тунґ має підставу непокоїтись: Чу Ен-лай прославився, як власноручний „ліквідатор" своїх суперників у боротьбі за владу.

● **Комуно - китайська** преса лає Черчила, забувши всі заслуги для червоного Китаю англійського угодівства. Недавно Черчил провинився перед китайськими комуністами, заявивши, що від 1943-го року, коли в Каїро, на конференції Рузвелта, Черчила й Чіянг Кай-шека рішено прилучити до Китаю острів Формозу, — „багато дечого змінилося", і „Формоза стала міжнародною проблемою".

● **Новий данський прем'єр** Ганссен з приємністю прийняв до відома оповіщення західньо-німецького уряду, що він готов перевести переговори з Данією у справі 45,000 данців, що мешкають у німецькому краю Шлезвік-Гольштайні, але виборчим законом позбавлені представництва в місцевому соймі.

● **48-літня княжна Кенту**, тітка королеви Єлисавети II, важко застудилась. Її донька, княжна Александра, так само лежить хвора, але в стані її здоров'я наступило поліпшення.

● **Черчил**, обороняючи своє становище, що Англія мусить триматись союзу з Америкою, твердить, що тільки перевазі Америки над СССР в ділянці атомової зброї треба завдячувати, що досі ще Совєти не підкорили собі вільного світу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я

Президент Айзенгавер знову звернувся до Конґресу в справі відповідного законодавства для ширшого й ефективнішого забезпечення здоров'я, зглядно лікарської та шпитальної опіки для населення країни. Ця сама справа вже була в попередньому Конґресі. Президент стверджує, цілком правильно, що „здоров'я американського народу є справою всієї країни" і що федеральний уряд повинен перебрати на себе велику частину відповідальности за опіку над здоров'ям народу. Конґрес у своїх дебатах мав би вирішити розміри цієї відповідальности, але президент знову цілком правильно ставить на перше місце фінансову допомогу, а далі — відповідну безпосередню й посередню допомогу в розбудові фахово-медичного шкільництва, вишколі фахового медичного персоналу, як також в розбудові системи лікарень.

Пропоноване урядом законодавство не змінювало б самого принципу дотеперішньої охорони здоров'я та його коштів, бо головна відповідальність залишилася б далі в руках приватних аґенцій, а федеральний уряд мав би передусім допомогти їм в розбудові та ширшому охопленні населення лікарською і шпитальною опікою. Все це мало б тільки поширити і вдосконалити теперішню систему, яка, в нашому розумінні, не розв'язує самої проблеми охорони здоров'я, або розв'язує її тільки наполовину, коли зважити, що коло 60 мільйонів американців ще й досі не охоплені тою системою.

Справа відповідної охорони здоров'я в Америці не нова. Вона вже раніше викликала широкі дебати головно за часів адміністрації президента Трумана і була одним з основних арґументів під час останніх виборів. З дотеперішніх дебат можна тільки зробити висновок, що більшість американського населення є проти „соціялізації медицини" на европейський лад, проти неї є також лікарі, хоч у понятті багатьох наших іміґрантів з Европи цю проблему могли б розв'язати тільки обов'язкові для всіх „каси хворих" чи щось подібне. Але більшість має інший погляд на справу, і теж не без важливих арґументів. У кожному разі, в дотеперішніх добатах і коментарях на тему охорони здоров'я можна бачити виразну тенденцію до поліпшення ситуації і передбачувати, що вона поступово буде поліпшена.

У зв'язку з цим виникають і деякі можливості створення відповідної охорони здоров'я та опіки й допомоги хворим у рямках нашої зорганізованої американсько-української спільноти. Ці проблеми були серед поодиноких груп актуальні вже тоді, коли в Америці ще взагалі не було жадної суспільної охорони здоров'я чи опіки над хворими, наприклад, 60 років тому, коли був зорганізований Український Народний Союз з його статутовими передбаченнями опіки та допомоги недужим. Упродовж минулого року тільки з головної каси УНС виплачено на допомогу хворим майже 40,000 долярів, а грубі десятки тисяч виплачено з кас поодиноких відділів. Цю допомогу, при відповідній поставі та дбайливості відділів і їх членства, можна розбудовувати далі.

Є в нас ще інша можливість, головно коли мова про саму практичну опіку над хворими. З приїздом нової іміґрації, у нас зорганізовано Українське Медичне Товариство, з централею в Ню Йорку та з відділами по більших наших громадах. Згідно із загальними підрахунками, сьогодні загальна кількість українських лікарів, новоприбулих, давніших іміґрантів і тут народжених, є вже напевно чотирициферна. Проблема одного, чи навіть двох українських шпиталів у двох найбільших українських осередках, напр., в Ню Йорку і Шикаґо, вже від деякого часу актуальна і, при відповідній ініціятиві та відповідній енерґії, її, ми переконані, можна здійснити.

Ці можливості і потреби повинні стати одною з головних турбот нашого загалу, бо й одною з найголовніших проблем є охорона здоров'я та допомога і опіка над хворими. Індивідуально справою кожного є вписатись до своєї організації, до Українського Народного Союзу, і забезпечити цим свою родину на випадок нещастя, чи звільнити громаду від тягару, як хто родини не має. А справою нас усіх є обміркувати всі наші власні можливості охорони здоров'я в додатку до тих, що їх нам забезпечують закони чи інституції країни. Наші лікарі повинні у цій справі перебрати на себе почесну ролю ініціяторів.

ПОРАДИ „НОВОГО ЄВАНГЕЛИСТА"

Стаття відомого проповідника Греема (Грагама), що з'явилася минулого року в журналі „Нюзвік" (за 18 жовтня) про те, „Як допомогти християнству в Росії", лишилася б непомітним курйозом, якби її не спопуляризував найпоширеніший у світі (багатомільйоновий наклад у багатьох мовах) місячник „Рідерс Дайджест" за січень 1955 р.

Постать Греема — одна з найпопулярніших. Його світлини, статті, книга „Мир з Богом", листування, виступи, — безпосередні і через радіо та телевізію, — загальнознані. Його особі найповажніші журнали присвячують багато уваги, його відповіді на питання щоденного життя друкують найпоширеніші часописи (у відділі „Моя відповідь" — Біллі Греем, славний євангелист").

Високу, елеґантну, виспортовану постать Біллі (Вільяма Франка) Греема знають десятки тисяч захоплених слухачів. Почавши від Н. Орлеану, де на стадіоні Пелікан щовечора сходилось 16.000 слухачів, до Кореї і Берліну (олімпійський стадіон), — всюди віддані прихильники, що вигукують до нього: „Біллі, я сьогодні навернувся до Христа!". Він сьогодні загальновизнаний „новий євангелист", як його називає у великій статті журнал „Тайм" з 23 жовтня мин. року.

„Я — знаряддя Бога", говорить про себе „новий євангелист". У минулому він був добрим продавцем і учнем Біблійного Інституту на Флориді, а почав проповідувати з жалю за дівчиною, яка його покинула, щоб вийти заміж за іншого проповідника. Знайшов таким чином своє покликання, і від 1940 року в різних країнах промовляв до 12,000,000 осіб, з яких 200,000 „навернув". А навесні минулого року в самій Англії його слухало 2,000,000. Така головокружна кар'єра сина фармера-баптиста з Північної Каролайни.

Серед безлічі порад, Греем пише і про поміч християнству в Росії, себто й в Україні, бо для нього СССР, — це Росія (як і для редакції „Нюзвік", що присвятила згадане число свого журналу релігії в Росії). Допомогти християнам в Росії, за порадою Греема, треба насамперед молитвами. Далі проповідник, стверджуючи недостачу біблій за залізною завісою, приходить до висновку, що там „є велике запотребування на біблії". Зарадити цьому можуть християни, — мешканці сусідніх з Росією країн. Щоправда, кордони ці стережені, проте крізь них можна таки поширювати релігійний запал, що „матиме величезний вплив на населення всередині Росії".

Дехто з християн, що говорять по-російськи, передісталися вже в комуністичні країни і виконують там працю таємної євангелізації. Табори втікачів з Росії також мають багато християн, які побажають повернутися з євангелією на батьківщину й зарцзикувати своїм життям, якщо будуть відповідно витренувані й вивінувані...

Немає сумніву, що багато порад „нового євангелиста" дійсно спасенні. Але доводиться також ствердити, що його поради щодо рятування релігії в СССР — погубні. Безперечно, „червоний декан", їдучи з Англії до приязної йому Москви, може взяти з собою декілька біблій і навіть подарувати їх Маленкову та Хрущову. Але сумнівною для кожного, хто знає совєтську дійсність, є можливість перенести біблії іншим шляхом. Як може людина, хоч би спеціяльно для цього витренувана, пройти крізь прикордонні кільчасті дроти, поминути міни, скорострїли й сторожові пси? Проносити біблію можна лише маючи в одній руці пістоля, а в другій ґранату, щоб розірвати себе в нерівному бою з прикордонною сторожею. Але хіба не про такий, виключно упівський, спосіб переходу границь і розповсюджування біблії мріє Біллі.

А якщо хтось, якимсь чудом, і перейде кордон, то до кого він звернеться в СССР і хто відважиться тримати у себе біблію, друковану закордоном? Про таку книгу напевно довідається МГБ, і родина, приятелі, знайомі та сусіди новонаверненого євангелиста підуть, разом з новонаверненим, у найкращому випадку „пасти білих ведмедів".

З описів його життя знаємо, що Греем живе тепер із своєю родиною в гарному провінційному домі у Північній Каролайні. Крім доходів з його різноманітної діяльности, його родина має відповідне забезпечення від євангельського об'єднання, яке носить ім'я Греема. Біллі часто проводить ранки в ліжку, приймаючи телефони, диктуючи статті до газет, промови для радіо тощо. Його дружина клопочеться домашніми справами і часто звертається за порадами до Бога: „Як бути з дітьми, як зробити те, чи те. . . Це, дійсно, не містично, але практично".

Варто було б, щоб бувші втікачі з-під Совєтів, які цікавляться діяльністю й проповіддю Греема, звернулися до нього, даючи практичну пораду облишити думку про тренування кольпортерів біблій, а подбати про влаштування віч протесту проти переслідування релігії в СССР. Така акція вплинула б навіть на прихильників різних „червоних деканів", що метушаться, захоплені „розквітом релігії" в СССР. Про таку акцію довідались би навіть Маленков з Хрущовим.

Це було б і містично, і практично.

I. I. K.

I. Світ

АЛЯСКА ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ

„Хоч Ви й опинилися на Далекій Алясці, але все ж це є наші З'єдинені Держави", — так писав авторові цієї статті один його старий американський приятель. Дійсно, країна дуже віддалена, але щодо умовин життя, вона така сама, як і всі великі простори ЗДА.

Територія цієї північно-західньої частини Американського Континенту має 586.400 кв. миль, з населенням 128.-643 особи на 1950 р., коли то переводилося останній перепис. Відкрита вона данським командором Вітусом Берінгом, що був на службі у росіян, в 1741 р., під час його останньої подорожі туди. Перша подорож привела до відкриття протоки, що відокремлює Аляску від Азії — Берінґової протоки, у 1728 р. Сам командор Берінґ згинув там 8 грудня 1741 р.

Аляску купила Америка у Росії 30 березня 1867 р. за президента Джансона та державного секретаря Вільяма Сюарда.

Країну поділяється на дві нерівні частини: південно-східню, т. зв. Пангендел, що тягнеться вузькою смугою між Скелястими горами й Тихим океаном, з безліччю островів, які належать до кількох груп, головна з них Александра, і друга — Королеви Шарлотти — приналежної до Канади.

Умовинами життя і підсонням ці частини також сильно різняться. Південно-східня частина має м'яке підсоння, з великою кількістю опадів і багатими, майже не займаними лісами, з безліччю річок, потічків, водоспадів, заток, островів; льодовики спускаються тут з гір до самого моря.

Подорож у цих місцях на пароплавах Аляскінської компанії від Сіетлю на північ, або з Ванкуверу на пароплавах Канадійської Тихоокеанської залізниці залишає незабутнє враження. Той, хто читав оповідання Кервуда про північ, а зокрема „Дівчина на скелі" може легко собі уявити красу тієї країни.

Країна швидко розвивається і її населення зростає. Відкриваються нові підприємства й нові можливості. Кожної весни, починаючи від кінця березня, з Сіетлю тягнуться тисячі людей, шукаючи собі нових перспектив. Багато з них знаходять те, про що мріяли, а багато, розчаровані, вертаються. Аляска, як взагалі північ, вимагають відваги, рішучої постави, бажання братися за всяку працю, без огляду на її трудноці. Той, хто шукає великих грошей та вигід, нехай ліпше лишається на місці й не їде на Аляску.

Подорож від Сіетлю до Кетчікану пароплавом коштує 85 долярів, а до Джуно, столиці країни — понад сто долярів; до Сітки або Анкорейджу значно більше. Ніхто не повинен їхати туди, не маючи бодай 200 дол. на зворотну подорож.

Знайти мешкання в південній частині Аляски легше, а в Анкорейджі та Фербанксі значно трудніше. В Джуно за кімнату треба платити 35-80 дол., в Анкорейджі не менше як 50-60, а в Фербенксі 75 дол. Харчів є подостатку, тільки вони значно дорожчі. Для родини з двох осіб треба найменше 225 дол. на місяць, щоб оплатити лише мешкання та їжу.

Праця буває тільки в літньому періоді, себто від половини квітня для Південної Аляски, а для „Інтеріору", як зветься властива Аляска, — від половини травня і до кінця жовтня-листопада. Взимі майже немає чого робити. Той, хто вміє керувати автом, може знайти працю як шофер на таксі. За 7-8 місяців можна заробити від 3,000 до 4,000 долярів; жінки — половину цього на протязі цілого року. На жіночу працю є постійне запотребування.

Південна Аляска має ряд промислових підприємств, які працюють на протязі цілого року, але очевидно дістати в цих підприємствах працю нелегко. Платня всюди не менша як 1.75 дол. за годину, а в підприємствах де є юнії, понад 2 дол., при затрудненні 50-65 годин на тиждень, з яких 40 годин є нормальні, а решта „овертайм" — з оплатою на 50% більше.

У Південній Алясці є велике запотребування на працю в риболовстві, в двох його видах: на риболовецьких човнах (тяжка і вимагає великого напруження, хоч дуже добре оплачувана — до 5,000 дол. за сезон) і в „колд-стореджах", де риба обробляється та переховується (тут працюють довше й заробляють від 1.85 до 2.50 дол. на годину). Крім того є праця в лісах, на тартаках і в деревообробних заводах. Недавно в Джуно збудовано великий завод, що продукує форнір, а в Кетчікані — фабрику паперу та целюльози. Ще один такий завод буде збудований біля Джуно. Є також ряд заводів для консервування риби, креветки й раків.

В „Інтеріорі" можливостей значно більше, зокрема для тих, хто знає теслярську справу, яка оплачується мінімально 2.80 дол. на годину. Будова мешкань провадиться широко по всій країні і на робітників-будівельників є постійне запотребування. Але для цього треба бути членом юнії і мати власні інструменти. Вписове до юнії становить біля 100 дол.

Ті, хто знають, як управляти різними машинами при будовах, мають ще ліпші перспективи, зокрема на будові шляхів.

Нам доводилося працювати під час свого перебування на Алясці в різних підприємствах у Джуно і нав'язати знайомство з багатьма людьми, які прожили „все життя" в цій країні. Той, хто прожив на Алясці більше як пару років, ніколи її не забуде, бо вона залишає надзвичайно гарне враження. Мешканці Аляски дуже товариські й приязні люди.

У Південній Алясці випадає багато дощів, і це накладає певні обмеження на життя. Але тут вигідніші мешкання, дешевша електрика, модерніше устаткування, безліч склепів і все це не дає відчувати, що ця країна — Далека Північ. Вся вона пов'язана летунськими лініями, бо літак тут — звичайний вид транспорту, яким можна дістатися до найбільш віддалених пунктів. „Сірс-Ребук" доставить вам усе, що треба, де б далеко ви не жили.

Дуже дошкуляє українській людині на Алясці — самотність, відсутність наших церков і товариства. Правда, українці тепер є там у різних місцях. Як нам казали, тільки на півночі від Даусон Сіті до Вайт Горс є більше як 400 українців. Але в південній частині їх зовсім мало. В Джуно нас було всього три родини, і, крім того, ще кілька самотніх українців. Була також одна родина малоросів, що пізніше виїхала до Монтани. Є також значна кавказька колонія та кілька осіб московського походження.

В Джуно є прекрасний музей, в якому експонована індіянська, алеутська та аляскінська культура, історичні пам'ятки та багата мінералогічна колекція. В книгозбірні музею є чимало історичних документів та багата література про країну й її минувшину. Є тут також повний комплект часопису „Аляска Геральд", що його видавав великий український патріот о. Гончаренко, і документи з часів праці та життя другого українця, що залишив добрі спогади про свою адміністрацію — „шляхтича города Рильська" Шелехова. Шелехів був адміністратор знаної „Русско-Американськой Компанії" та її засновником у XVII столітті. В книжках з історії Аляски його згадується як надзвичайно здібну та чесну людину.

У Фербенксі та інших місцях вже почався підготовчий рух до літнього сезону. Перед у цій підготовчій праці ведуть військові організації, бо Аляска є чи не найважливіший пункт американської оборони супроти Москви. Через Аляску та Північну Канаду проходить лінія радарових станцій. При будові цих станцій, а також шляхів і мешкань є добрі можливості для молодших осіб, які не бояться праці та невигід життя.

АКТУАЛЬНІСТЬ ФІЛОСОФІЇ ГР. СКОВОРОДИ

Наше сторіччя багате на знання і технічні здобутки. Та бідне воно на відчуття відвічної правди, на сприймання релігії і філософії.

Своєрідний стиль життя, що висунув на перше місце зовнішні прояви життя, так охопив сьогочасну людину, що не стає їй часу на мовчанку, на внутрішню спокійну застанову. Через те сьогочасна людина втратила свіжість відчуття і розуміння чудових Божих діл у світі, що її оточує. Поспіх і автоматизація погрожує затратою самостійної думки.

І це автоматичне життя створило ще одну спеціяльну прикмету нашої епохи, а саме — брак розуміння людей. Людина людини не розуміє. Тим то одна одну атакує і поборює. Це витворює нестерпну атмосферу в усіх ділянках людського життя.

З цього критичного положення світлі уми нашої епохи шукають якогось виходу. І от на наших очах бачимо знову зворот у духовий світ. Покищо чуємо ще тільки слабі голоси, що закликають людство опам'ятатись, бо в противному разі матеріялізм приведе світ до катастрофи. Для прикладу можна згадати німецький журнал „Універсітас", що постійно вміщує статті на цю тему не тільки німецьких, але й інших вчених, в тому числі й інлійських. Недавно вийшла книжка англійського автора К. Вокара „Онли ди сайлент гер", в якій автор говорить про відчуття правди і духове життя людей. В нашій суспільності будять сумління деякі наші видання: Це — певні ознаки нової доби, в якій людина з її духовим світом стане знову центром уваги.

Але ще треба великих зусиль, щоб з матеріялістичного дряговиння, в якому тепер душаться і потопають люди, вийти на шлях духового життя.

Духової обнови нам, українцям, треба ще більше як комунебудь іншому. Шукаючи шляхів до цілющого джерела, ми не мусимо йти виключно чужими дорогами, за чужими знаками. У нас є свій шлях, свої дороговкази. З давніх віків промовляють до нас голоси тих людей, що бачили далеко перед собою, відчували правду незмінну і вічну. У наших часах, коли матерія є всім, як же дивно звучать слова філософа Григорія Сковороди: „тіло нічтоже — дух животворить". За цими словами встає перед нашим духовим зором ясна постать філософа, що не тільки словами навчав, як багато інших філософів, але жив так, як навчав. Усе своє життя ніс він світло правди у тій темній добі нашого національного життя.

Історики літератури і культури по-різному дивилися на Сковороду. Одні з захопленням, як С. Єфремов („Історія українського письменства", ст. 254), інші, як І. Франко, досить побіжно і навіть легковажно („Нарис історії українсько-руської літератури", ст. 81).

У нас люблять порівнювати Сковороду з Сократом. Справді, подібний він до грецького філософа у методі, бо в ній він — діялектик; у філософії — ідеаліст, у житті — послідовний виконавець своєї філософічної теорії. Можливо, що саме він є виразником української духовости, глибокої етики, сполученої з ясним, радісним сприйманням життя і віри в перемогу Правди.

Світла постать філософа Сковороди ще яскравіше виступає на тлі епохи українського національного життя. 18-те століття — це часи занепаду нашої нації, це часи руйнування нашого державного життя, що ще недавно так гарно процвітало під володінням гетьмана І. Мазепи. Руїна ішла у двох головних напрямках: матеріяльна руїна — знищення економічного життя України, її торгівлі на зовнішньому і внутрішньому ринках, враз з промислом. Знищення самостійного церковного життя, упадок шкільництва у застрашливих розмірах. А другий напрямок: моральна руїна: денаціоналізація вищих верств. Московська влада переманювала, або силою забирала всі визначні таланти, учених, мистців, педагогів; створювала такі обставини, в яких не можна було нічого творити (заборона друку, театру, музики, взагалі мистецтва), а другий моральний удар — це закріпачення нижчих верств і відібрання їм персональної свободи.

На тому темному тлі життя виступає Сковорода — „цей вісник нової, кращої епохи" (Єфремов), що на нього звернули очі всі верстви нашого громадянства, називаючи його „мандрівною академією", „божим старчиком". А дальші покоління захоплювались ним, як людиною, і також його наукою, включно з великим Шевченком, і письменниками нашої доби (Проліс: „В тенетах далечини", Івченко: „Напоєні дні").

Цікавий і небуденний життєвий шлях філософа. Григорій Сковорода народився в Чорнухах на Полтавщині у багатій козацькій родині (1722). Студіював в Київській Академії, і її бібліотека стала для нього джерелом знання. У студіях був перший і всі найкращі похвали належали йому. Та ненаситне бажання знати і пізнавати нові обрії завело його у далекі краї, а грецька, німецька та головно латинська мови відкривали йому двері до університетських заль, бібліотек, визначних людей. Після трирічної мандрівки вернувся він в Україну, щоб тут віддати свою працю і своє знан-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Ол. Марітчак

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

(4)

Численна замкова служба була цим видимо заклопотана і не знала, як віднестися до французьких гостей, які знехтували двірський церемоніял. Та ось з'явився д-р Пока Півни, привітав чемно французьких делеґатів і з великою реверенцією впровадив їх до рецепційної залі. Слід зазначити, що французька делеґація була репрезентована визначними політиками та вченими, і, мабуть французи своїми одягами хотіли показати, що передвоєнний двірський церемоніял не на часі.

У рецепційній залі зібралися в короткому часі всі делеґації, які уставлено кругом навпроти дверей, якими мав увійти реґент Угорщини Горти. За кілька хвилин двері відкрились і з невеликим почетом увійшов до залі реґент. В адміральському строї, Горти являв собою тип кремезного військовика з енерґійними рисами обличчя і з виразом самопевности, яка характеризує військовиків вищого ступеня. Реґент Горти розпочав т. зв. „cercle", тобто розмови з особами, що стояли довкола нього, і очевидно не поминув зах.-української делеґації з д-ром Перфецьким на чолі. Розмови були короткі, без глибшого змісту і мали на меті запізнати господаря з гістьми. Цікаве, що Горти в розмові з нашими представниками згадав Львів, який кожного мусить захопити хто тільки запізнався з цим прегарним містом. Після закінчення розмов делеґації перейшли в кімнати, заставлені столами з різними присмаками й добрими угорськими трунками, що їх розносила послуга на великих срібних тацях. В просторих кімнатах замку зібралася угорська аристократія, члени родини Габсбурґів, представники Церкви, міністри, визначні урядовці та члени делеґацій на засідання Головної Ради Унії. Розпочалися знайомства і жваві розмови. До членів родини Габсбурґів доступ був нелегкий. Кожний член цієї родини мав свого маршала, і щойно за його дозволом можна було приступити до колишніх архикнязів. Ми тільки здалека могли подивляти прегарні строї дам колишньої цісарсько-королівської родини, прикрашені дорогоцінними клейнодами. Випадково тільки мали нагоду запізнатись з архикнязем Альбрехтом, який у розмові з нами згадав свого брата, українського полковника Василя Вишиваного. Дальшу розмову мусіли ми перервати, бо до нас підійшов головний секретар англійської делеґації і попросив голову нашої делеґації д-ра Перфецького і мене на розмову з послом Девіс-Девісом, членом англійської делеґації. Посла Девіса знали ми ще з Праги, з часу, коли англійська делеґація допомагала нам перевести наші домагання. Він відносився до нас з великою прихильністю. За короткий час з'явився посол Девіс з секретарем О'Маллоном і попросив нас до окремої кімнати. Крім д-ра Перфецького і мене, був з нами ще д-р Давидовський, знавець англійської мови та знаменитий перекладач. Ми були зацікавлені надзвичайною ситуацією. Не було сумніву, що посол Девіс хоче відбути з нами розмову у важливій справі — доказом цього був поважний вираз його лиця й здержлива поведінка. Він розпочав розмову про східньогалицьку справу, зазначаючи, що говорить неофіційно, а тільки від англійського Т-ва Ліґи Націй. Вправді, — сказав він, — англійська делеґація під час празького конґресу піддержувала резолюцію з признанням Східній Галичині становища окремого краю, однак тепер вона не зацікавлена цією справою і на дальшу піддержку з її сторони наше Т-во не може числити. Ми — казав посол Девіс — трактуємо українську проблему як цілість і вважаємо, що східньогалицька справа може бути полагоджена разом із справою соборної України. В даному моменті англійське Т-во не бачить можливостей видвигати українську справу в усій її ширині і тим самим не заінтересована у східньогалицькій справі. Посол Девіс прохав довести до відома цю його заяву компетентним західньоукраїнським політичним чинникам.

Заяву посла Девіса прийняли ми з великим здивуванням. Невжеж українська проблема неактуальна для політики Великої Британії? На наш погляд, українська справа є ключем до належного розв'язання проблеми Східньої Европи й незацікавлення цією справою збоку англійської політики може мати важливі наслідки не тільки для европейського континенту, але й для самої Англії. Відносно східньогалицької справи слід підкреслити, що Східня Галичина — це одинока частина колишньої австро-угорської монархії, з переважаючим українським населенням, якому держави Антанти не дали піддержки в реалізації проголошеного президентом Вилсоном права самовизначення народів. Одинока МУТЛН належно оцінила правне положення Східньої Галичини і признала цій частині колишньої Австрії становище окремої державної одиниці. Чому ж не піддержати це розумне, історичне вирішення східньогалицької справи? На ці питання посол Девіс не дав відповіді, а вказував на політичні конечності, що їх належить розуміти. Він мав обов'язок подати нам до відома теперішнє становище Англійського Т-ва, і робить це з прикрістю, бо знає, скільки труду вложила наша делеґація під час празького конґресу для осягнення своєї цілі. Дискусію у справі його заяви він уважає зайвою, бо ніякі арґументи не можуть змінити змісту заяви.

Ми розпрощались і повернулися знову до ясно освітлених заль, до міжнародного товариства, але вже не мали того погідного настрою, який був між нами під час засідання Головної Ради Унії в Будапешті. Все таки на засіданнях Головної Ради обстоювали ми нашу справу з успіхом, а англійська делеґація весь час засідання не дала пізнати зміни свого становища. Це вже притаманна англійцям солідність і коректність у поступованні. До успіху нашої делеґації спричинилися поважний її склад та належна підготова матеріялів до виступів наших делеґатів. Тут слід підкреслити велику працю, яку вложив голова Т-ва і голова нашої делеґації д-р Перфецький у підготову матеріялів і придбання потрібних фондів для делеґації. До піднесення престижу нашої делеґації спричинилися колишні посли до австрійського парляменту, а пізніше члени Української Національної Ради, радник Лев Левицький, з властивою йому повагою й достойністю у виступах, та д-р Кирило Трильовський, якого блискучий темперамент і культурна поведінка притягали увагу чужих делеґатів. Цінні прислуги віддав делеґації о. Жан з його фанатичним відданням українській справі. Далі велику користь для делеґації принесла представниця жіноцтва п. Блянка Баранова. Підпомагав їй у тому брат Всеволод Гаврисевич, який улегшував делеґації товариські зустрічі. Врешті д-р Давидовський доповнював мовні потреби делеґації добрим знанням англійської мови.

(Закінчення буде)

Д-р Богдан Олесницький

ЛЬВІВ

(З приводу плянованого з'їзду б. студентів львівських високих шкіл)

Коли сьогодні група передових громадян, які менше чи більше давно вчилися у львівських високих школах, виступає з ініціятивою скликання великого товариського з'їзду бувших студентів львівських високих шкіл — то мимохіть насувається думка, що насправді такий з'їзд був би чи не найкращою плятформою для достойного завершення ювілейних святкувань з нагоди 700-ліття княжого городу Льва.

Попри всю його велику історичну та політичну цінність — Львів важливий і дорогий для українців зокрема як вогнище духової культури, як вічно живий науковий центр і терен завзятої політичної боротьби за власний український університет.

Воно болюча історична правда, що політичні окупанти західніх українських земель, — а в першу чергу польські займанці — пляново і насильно спинювали стихійний ріст української духової культури, непеберебірчиво гальмуючи природний розвиток українського наукового життя, бажаючи таким чином — здушити і вбити духове життя української національної субстанції, яка шляхом злощасної історичної дійсности найшлась у сфері їх політичного впливу. До речі подібна тактика на протязі сторіч застосовувалась московським окупаційним режимом у відношенні до східніх українських земель, що русифікацію шкільництва і Церкви, валуївськими законами та іншими жорстокими актами духового народовбивства намагався здушити стихію української національної духовости, змосковщити українські інтелектуальні сили і безправно присвоїти історичні пам'ятки української культури.

Історичні події нашого сторіччя, а зокрема могутній пожар національної революції і чергові роки політичного резистансу знівечили і в попіл спалили денаціоналізаційні концепції та політичні апетити історичних ворогів українського народу, який, не зважаючи на довгі роки політичного летаргу, зумів виявити такі могутні духові потенціяли, що в короткому часі бурхливих років призвели до величного ренесансу національної культури, а приспану етнічну субстанцію перетворили в модерну українську націю.

Чудесне відродження української нації у сучасній добі, хоч і не завершене ще в державно-політичній площині, — це безприкладне в історії відродження недобитої, сторіччями поневоленої і розчленованої нації — було б неможливим, коли б в українському народі, під попелом спалених політичних надій, не жевріли незнищальні потенціяли духової культури, коли б у праці і труді передових інтелектів кожночасного українського покоління не формувалась власна українська духовість.

І коли з тієї площини дивитись на тріюмф сучасного українства і з історичної перспективи розцінювати сили, що формували і закріплювали українську духовість, — то на тлі пройдених сторіч виразно і чітко зарисовується вирішна роля, яку у розвитку української духової культури на різних політичних етапах — відгравав український Львів.

Львів — головне місто Західньої України, засноване українським монархом княжої доби і найменоване іменням українського князя, вже в 14-му сторіччі впав жертвою польської експансії і на протязі сторіч був плацдармом польонізаційної політики та експонентом чужої культури. Проте, він був одночасно твердинею українського духа і тереном виснажної інтелектуальної розгри двох окремих культур і духовостей, з яких польська — на офензивних позиціях аморального аґресора — з матеріяльними ресурсами державно-політичного апарату — не зуміла ні підступом, ні штурмом взяти культурних барикад, за якими дух княжих засновників, богомільних міщан і непокірних вархолів козацької доби, щораз черпаючи свіжі і молоді сили з вічно живої народної гущі, — кріпшав у резистансі і формувався в нову, динамічну українську духовість.

В бігу сторіч у Львові створилось дуже потенціяльне і відпорне на ворожі наступи українське наукове і культурне середовище, фундаменти якого у найтяжчих умовинах будувались передовими інтелектами численних поколінь.

Коли за часів королівської Польщі — Львівська Ставропигія і церковні установи — були тим науково-культурним середовищем, в якому гартувався дух львівського міщанства і з якого релігійно-культурні впливи пенетрували у народні маси всієї галицько-української землі, — то в добі австро-угорської монархії одним із найбільш експонованих відтинків українсько-польської боротьби був львівський університет.

Після кількох сторіч жорстокого панування „ясновельможної" Польщі над Західньою Україною — українське науково-культурне середовище було ще настільки живе, що, коли в 1784 р. австрійський цісар Йосиф II клав підвалини для львівської "Alma Mater", то уважав за потрібне заснувати при цьому наскрізь німецькому університеті окремий науковий відділ з назвою "Studium Ruthenum", в якому праця і виклади відбувалися тодішньою українською мовою. Згодом, коли львівський університет під назвою Університету Франца I розвинувся в одну з кращих високих шкіл у Східній Европі, українці — хоч під політичним оплавом, все ще в імпасі — добувають в ній одну по одній катедри на теологічному, правничому та філософічному факультетах.

Нова фаза боротьби за впливи у Львівському університеті розгоряє в час, коли польська маґнатерія спритними політичними маневрами добуває знатний голос у політиці февдального Відня і фактично загортає цісарсько-королівську адміністрацію Галичини у свої польсько-шляхетські руки. Львівський університет хутко перемінюється у наскрізь польську високу школу з явними польонізаційними тенденціями.

Та вже наприкінці минулого сторіччя політично пробуджені галицькі українці починають завзяту боротьбу за українські права на львівському університеті і висувають справу окремого університету для українців. Боротьба ведеться на терені самого університету шляхом студентських віч, демонстрацій і страйків, — ведеться вона теж і в політично-парляментарній площині на терені опанованого поляками галицького сойму й у віденському парляменті при визначній допомозі таких новостворених наших наукових і освітніх установ, як НТШ, Просвіта і т. п. З постепенним зростом політичних сил галицького українства приходить до зростання українських впливів і українських катедр у львівському університеті, що поволі набирає характеру двомовної школи.

Боротьба з польськими шовіністами за українську мову і науку була завзята і жорстока. Свідчать про це акти взаємного терору і численні криваві сутички між українськими та польськими студентами на терені університету, славнозвісна „сецесія" українських студентів у 1901 р., процес української молоді проти Генрика Сенкевича у віденському суді за зневагу і часті арешти та процеси українських студентів. У своєму даремному намаганні затримати галицьких „тубільців" на вигідному для поляків поземі "pop i chlop" і здушити гін пробудженого народу до науки і знання — забріхані жонґлери фрази „за нашу і вашу волю" — не вагаються перед злочином і мордом — і в липні 1910 р. український студент Адам Коцко гине на терені університету від куль польських товаришів, а поліція, наче на глум, арештує 128 українських студентів, що їх відтак поляки в тоґах ц. к. суддів цинічно засуджують до тюремних кар, як буцімто моральних справників убивства.

Під натиском пробудженої української стихії Відень — мимо польського спротиву, — постановив створити окремий український університет у Львові — та вибух світової війни перешкодив реалізації цього рішення.

Коли у висліді програних нами визвольних змагань Польща сплюкувалась у кліщах поліційно-колоніяльної системи розчавити аспірації політично пробуджених галицьких українців, то одним із засобів „політики екстермінації" інспірованої такими україножерами, як професори тики львівського університету Ст. Грабський і Ст. Гломбінський, — було нищення українського шкільництва і стримування української молоді від високих шкіл (славнозвісний — Numerus clausus). Політика польських високих шкіл спонукує українців заснувати у Львові Тайний Український Університет, одинокий в світі цього роду підпільну високу школу, яка мимо поліційної нагінки на студентів і викладачів перетривала від 1921 до 1925 р. і внаслідок українських меморіялів до Ліги Націй у Женеві мала деякі міжнародні репресії, неприємні для тількищо створеної польської держави. У своїй політиці неґації супроти українців поляки понехтували свій власний закон, прийнятий у вересні 1922 року варшавським соймом, який передбачав створення українського університету до двох років.

Відновлена Польська Річпосполита, — коньюнктурний твір версальських махінацій, — повела відкрито аморальну поліційно-колоніяльну політику супроти національних меншин, а в першу чергу галицьких і волинських українців. Нестійка політика много-партійного режиму Войцеховського, як і післятравневий диктатурний режим Пілсудського і його полковників, пляново і свідомо йшли по лінії ліквідації українського питання на західніх українських землях, для яких урядова назва була „Малопольска Всходня". Знищення незалежної української культури, Церкви, науки і взагалі цілого духового середовища галицьких українців і зведення українства до площини внутрішньо-польського, радше етнографічного, ніж політичного питання „малопольскіх русінуф" — було чи не одинокою спільною тезою двох окремих і ворожих собі політично-ідеологічних концепцій поверсальської Польщі, так Романа Дмовського, як і Йосифа Пілсудського.

І знову не хто інший, тільки незломний дух українського народу в найвищих і найшляхетніших виявах духової творчости у площині віри, науки, мистецтва і літератури, дух зроджений з праці і жертви передових інтелектів нового покоління так в краю, як і в першу чергу у Львові, в стариннoму бастіоні української культури, був тим, хто по-геройськи відпер нищівний похід новітньої Польщі на Західню Україну.

Не є завданням тієї газетної статті описувати широке русло, що ним плило духове життя українського Львова в часах новітньої польської окупації між 1919-1939 рр., ані підсумовувати та розцінювати великі наукові та культурні надбання галицьких українців в роках, коли цілий апарат держави був наставлений на те, щоб загальмувати і знищити проґрес вільної української думки.

Хочемо тільки підкреслити неодмінний факт, що Львів, який мимо його української назви і незаперечного українського походження, наші польські сусіди так дуже полюбили і розреклямували, як повне історичної романтики місто „польського" сходу, і, який протягом сторіч мав накинене завдання діяти, як форпост польонізаційної політики серед українського етнографічного моря, завжди був твердинею українського духа — і в його старовинних мурах, в гордих церквах і глухих переулках — зроджувалась духова сила, яка ограблений сусідами і сторіччями поневолений нарід української землі оформила в свідому історичних завдань українську націю.

Не дивниця, що серед передових українських громадян, які в різних часах студіювали у різних високих школах Львова і в порядку відомих історичних подій найшлися на американській землі, — зродилася ідея, щоб великим репрезентаційним товариським з'їздом бувших студентів львівських високих шкіл — завершити ювілейні святкування з приводу 700-ліття заснування Львова і заманіфестувати відданість нашого інтелектуального аванґарду для міста, що було і мозком і серцем західньо-української землі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Свято Державности і Соборности України

22-го січня в Ню Йорку відбулось урочисте свято Державности і Соборности України, на якому був присутній Президент УНР, доктор Степан Витвицький, Архиєпископ Мстислав та інші церковні достойники, генерал-поручник Олександер Загродський, голова представництва УНРади в ЗДА, доктор К. Паньківський, голова УВАН у ЗДА, проф. М. Ветухів, представники інших національностей та численні гості.

Академію відкрив генерал-поручник О. Загродський, бойовий учасник визвольних змагань, який коротко нагадав про значення двох великих річниць — проголошення самостійности Української Народної Республіки і проголошення соборности українських земель. Він згадав пам'ять поляглих у боротьбі за волю України. Генерал Загродський привітав присутнього на залі Президента С. Витвицького і висловив подяку американському народові.

Від імени Комітету по Влаштуванню Свята професор І. Паливода привітав гостей — представників інших поневолених народів, а також присутніх членів Української Центральної Ради, які особисто брали участь в історичних подіях 22 січня 1918 і 1919 років.

З святочною промовою виступив доктор Микола Шлемкевич. Сам свідок і учасник тогочасних подій, промовець у живих образах нагадав історичну обстановку, що привела до актів 1918 і 1019 років.

Доктор Шлемкевич мальовничо схарактеризував обстановку 1917-1919 років на Україні, настрої української весни — Української Революції і величезні труднощі з-зовні і з-середини, через які, як висловився доповідач „не стало неба, не стало ґрунту". А в тім, хоч і коротке в цей період, існування української незалежної держави вплинуло на міжнародну вагу України в наступні роки. Доповідач процитував знамениі слова Четвертого Універсалу: „Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу" і підкреслив їх історичне значення. Він сказав, що святкування великої річниці повинно перетворитися на огляд наших сил, на зміцнення нашої ідеї.

Свою промову доктор Шлемкевич закінчив словами надії на те, що прийде час, коли український нарід на Софійській площі відзначатиме своє найбільше свято.

Далі виступили з привітами представники білорусів, грузинів і литовців.

Кость Варварів зачитав текст телеграм, що їх присутні ухвалили вислати Президентові Айзенгаверові, губернаторові Гаримманові і мейорові міста Ню Йорку — п. Ваґнерові.

Валентин Новицький зачитав резолюцію зборів, яку присутні одностайно ухвалили. В цій резолюції підкреслено непохитну віру в перемогу української правди.

В концертовій частині Свята взяли участь співаки Ганна Шерей та Михайло Мінський і хор Православного Катедрального Собору Св. Володимира в Ню Йорку, під диригуванням проф. В. Завітневича. **Л. Д.**

Филаделфія, Па.

В честь Митрополита Андрея.

Дня 16 січня 1955 р. Филаделфія була свідком гарно упадженої імпрези в честь Митрополита Андрея Шептицького. Тут уже від двох років діє Читальня Української Молоді „Молоді Просвіта" ім. Митр. А. Шептицького. Її завданням є вести бібліотеку для молоді та старшого громадянства, і вона то, при співучасти Академії Св. Василія Великого (Факс Чейз) і Організації Української молоді „Пласт", віддала шану свойому Патронові — влаштуванням концерту. Концерт відбувся у великій залі Укр. Горож. Клюбу при вул. Френклін о год. 5-тій з полудня.

На тлі великого (понад 40 учениць в народніх строях) хору Академії Св. В. Великого відкрив святочний вечір голова „Молодої Просвіти" — п. Богдан Гасюк, хор виконав пісню „Владико Отче". Після цього виголосив доповідь п. н. „Митрополит Шептицький та Його ідея" — член „Молодої Просвіти" — Юрій Левицький. Нав'язуючи до леґенди про Св. Андрея, оригінально з'ясував ідею Великого Митрополита про об'єднання, підчеркнув заходи українських духовних кругів в справі молитов за визнання Митрополита Святим, та закликав українську молодь молитися в тій справі до Матери Божої.

Членка „Молодої Просвіти" — Ірина Кондра виголосила вірш Р. Завадовича — п. н. „Великий Заповіт" — Пам'яті Митрополита, а Леся Михайлів (член Управи „Молодої Просвіти") виконала на піяно — соло „Поеми моря" — Ернеста Бльоха, доволі тяжку річ, з чого вив'язалася вдатно.

Пластова оркестра (мандоліни) під проводом Станичного мгр. Вол. Масюка виконала три пісні („Боже Великий", „Крилець, крилець" і „О мати Божа"). Юрій Левицький відіграв на піяно власну композицію „1917-ий Рік". І знову хор Академії Св. В. Великого відспівав пісню „О спомагай нас Діво Маріє" а Марта Коморовська (член управи „Молодої Просвіти") виголосила гарно уложений реферат п. н. „Цариці України — Молода Просвіта". Концерт закінчився дуже вдалою інсценізацією п. н. „Молитва Шептицького" і піснею „Боже вислухай благання" — у виконанні хору Академії Св. Вас. Великого.

Заля вщерть заповнена. При вступах — молодь роздавала пам'яткові відзнаки — з відбиткою Митрополита Андрея. Слід підкреслити, що імпреза почалася точно в означеній порі (що у нас є надзвичайною рідкістю).

Концерт виконувала сама середньошкільна молодь і тому він має своє велике виховне значення.

Хорова дисципліна, гарні голоси, народні строї хору, дуже влучно підібрані пісні а рівнож надзвичайно гарна інсценізація учениць Академії Св. Василія Великого були прикрасою цього так влучного концерту.

Мандолінова пластова оркестра вже має свою добре вироблену опінію, що і є заслугою П. Станичного мгр. В. Масюка.

„Молода Просвіта" — віддаючи пошану свойому Патронові — має перед собою велике і важке завдання — серед неприхожих обставин — давати до рук юного читача рідну книгу. **Богдан Гасюк.**

Актуальність філософії Гр. Сковороди

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чя землякам. Працював професором у Переяславі, в Харкові, приватно перекладав Плутарха, писав свої твори. Про стиль його життя з харківського періоду пише перший біограв Ковалинський. Уставав дуже рано, їв раз на день, без м'яса і риби, „був завжди веселий, сильний, рухливий, з усього задоволений, до всіх добрий, усім готовий послужити. Поважав і любив добрих людей без різниці їх стану, навідувався до хворих, розважав сумних, ділився останнім з тим, хто нічого не мав." („Житіє Сковороди").

Під кінець 70-х років 18-го століття, після різних конфліктів зі своїми властями, Григорій Сковорода вибрав зовсім новий і незнаний до того стиль життя, а саме — мандрівку. І ця мандрівка тривала до самої смерти, до 1794 р., майже тридцять років. Була вона повна пригод, оповита переказами й леґендами. У ній ніколи не розставався філософ з біблією, сопілкою і своїми писаннями. Слава про нього йшла всюди, і кожний, чи то пан, чи селянин, хотів його побачити й почути. Тож авдиторія його була дуже численна і різнородна, і всі розуміли його — речника великої правди.

Сковорода навчав, що Бог — це споконвічна істота, яка все створила і тому творенню надала можливість безконечної творчости, початок величезної путі, що знов приведе колись у первісне лоно. В кожному подиху життя треба пізнавати голос Відвічного. Той голос, той образ Відвічного є в людині. Тим то цінить він кожну людину без огляду на її походження чи стан. (Тоді такий погляд був чимось нечуваним). Вся увага Сковороди, вся його філософія звернена на людину. Тим то закликає він: пізнай себе самого. Пізнати свої душевні нахили і здібності, свій талант, і тільки по цій лінії іти в житті і діяти. Бо „горе тій людині, що береться за діло, яке їй невластиве". В душі людини захований пребагатий світ. Його треба пізнати, бо там є рушійна, творча сила, як в маленькому зернятку збіжжя захована сила, що дає ріст стеблам і новому колоссю. Тим то він постійно дякував Богові, що все, що нам найконечніше, заховане в нашому нутрі.

Етичні вартості стоять у філософії Сковороди на першому місці: відчуття Бога у собі, в людях, в природі; правда в учинках — ділах; добро у серці, в житті у відношенні до людей.

Сковорода не розглядає людини, як щось відокремлене. Він бачить її у суспільному житті, і найвище ставить гармонію між особистим життям і громадським завданням. „Щаслив, хто сопряг собі частную должность с общею. Сія єсть істинна жизнь". Життя людини і життя нації є для нього нерозривне. А для нації за найбільше добро уважає він волю. „Єсли сравнить злато, против вольности є ще воно блато". І там же: „Будь славний вовіки, о муже ізбранне, вольности отче, герою Богдане!" Так він думає про гетьмана Богдана. Для цієї вольности будив він людську гідність у серцях своїх земляків, для цієї вольности закликав нести знання та освіту в широкі маси народу, щоб кожний міг сказати: „І я чоловік і все, що людське, мені не чуже". Великі творчі погляди і кличі, що підготовили добу нашого відродження.

Противники Сковороди, а їх було немало, висміювали його, кажучи, що носить свічку перед сліпими, що він — дзвонар для глухих. На те була одна відповідь: „Нехай кажуть. А я знаю моє діло і роблю моє діло".

Дармащо дехто тепер каже, нібито філософ втікав від життя і замикався в собі. Він втікав, але від почестей, від високих посад, від ситого, спокійного життя, пропонованого йому багато разів за ціну зречення своїх поглядів, за резиґнацію з високих життєвих завдань.

Мале знання його філософії і недоступність його творів народжує різні непевні погляди, але зацікавлення цим філософом у наших часах стає щораз більшим. Відчуваємо велику потребу книжок про філософа і його твори, що за життя автора не появилися друком, та й досьогодні не всі друковані і опрацьовані.

Річ ясна, що, шукаючи обнови і виходу з кризи сучасної доби, не можемо вернутися цілковито у сковородянщину і на тому задержатись, але не можемо й відкинути, чи поминути його філософії. Це ж бо наше духове джерело вічної, непроминальної Правди.

Олександра Конач

З наших буднів

ЗАЛИШЕНЦІ

Як наші бідні залишенці рятуються в біді, довідуємось з одного листа, що недавно прийшов із Мюнхена.

Один східній брат вирентував собі за малі гроші т. зв. „бомбентріхтер", тобто велику яму, куди літами зсипали різне барахло — відламки заліза, куски бляхи, коробки з консервів і т. д. Тепер наш брат все те викопує і продає німцям на „шмельц", торгуючи пересічно 300 марок місячно . . .

Інший, але вже „западняк", теж доробився на німецьких руїнах. Як розпочалась очистка міста від повалених будинків, наш земляк винайняв собі в середмісті порожню площу і купив тачки. Де тільки розвалювали руїни, там уже він колядував, зі своїми тачками. Визбирував цілі цеглини і звозив на купки, на свою парцелю. Згодом, з тих купок виросла ціла піраміда Хеопса.

Як почалась відбудова Мюнхену — головік зробив маєток.

Так; і ще інакше промишляють залишенці, що їх слушно, чи неслушно, зараховують до категорії „сепенків". Це, переважно, самітняки, молоді люди, спритні, винахідчиві, купані в сімох йорданських водах. Неодин гасає по Мюнхені власним автом, а, в найгіршому випадку, мотоциклем.

Але в 20-тисячній залишенецькій громаді таких комбінаторів небагато. Основна їх маса — це люди безпомічні, старі, хворі, сімейні та й ще, густо-часто, багатодітні. Бо на славу братів-малишенців треба сказати, що вони чесно дбають про біологічне збереження нашої козацької раси серед чужого моря, а Провидіння благословляє їх доволі численним потомством . . .

А літа йдуть і йдуть і так, поволі, наші брати врастають в німецьке середовище, як ми вростаємо в американське . . .

Бо й чого ж іншого, кращого їм ждати?

Еміґраційні чинники кажуть, що з 20-25-тисячної маси українців в Австрії та в Німеччині, ледве 3 тисячі осіб можуть надіятись на переселення до Америки. Та коли це переселення піде таким „темпом" і за такою системою, як впродовж останніх двох років, то можна сумніватись, чи гостинна земля Вашинґтона взагалі коли-небудь побачить українського залишенця . . .

Цими кількома рядками хочемо пригадати нашій громаді по цей бік Океану, що проблема допомоги потребуючому Братові жива й актуальна не тільки з нагоди Свят Різдва Христового . . . Вона актуальна і в свято, і в будень. Звичайно — тим, що рентують „бомбентріхтери" та розбиваються автами, вона не конче потрібна, хоч, нераз, буває, що такі типи найголосніше репетують „Дайте — не минайте!"

Тому питання координації допомоги таке ж важне, як і сама допомога.

Ікер.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 16-мільйонового майна УНСоюзу.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Т-во „Дністер" 430 відділ УНС у Филаделфії.
ПОВІДОМЛЕННЯ:

Повідомляємо всіх наших Членів, що побір складок в 1955 році відбуватиметься буде в слідуючому порядку:

1. В кожну другу неділю в місяці, в Українськім Клюбі, при 847 Н. Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 попол., а саме: 13. лютого, 13. березня, 10. квітня, 8. травня, 12 червня, 10. липня, 14. серпня, 11. вересня, 9. жовтня, 13. листопада і 11. грудня.

2. В кожну третю суботу в місяці, в Українськім Клюбі, при 23-ій і Браун вул., в год. від 7 до 9 вечором а саме: 19. лютого, 19. березня, 16. квітня, 14. травня, 18. червня, 16. липня, 20. серпня, 17. вересня, 15. жовтня, 19. листопада і 17. грудня.

Члени, які мешкають поза Филаделфією і ті, які не можуть явитись в означеному часі, можуть надсилати свої складки „Мовей Ордером", або чеками на адресу: "Dnister" Branch 430, of the U.N.A., 846 N. Beechwood St., Philadelphia 30, Pa.

Окремих повідомлень про побір складок, з огляду на значні кошти, висилати не будемо, тому просимо це оголошення витяти і вложити до свого календаря.

В цілі улекшення і упрощення сплати складок, пропонуємо місячним платникам перейти на чвертьрічні, піврічні або річні складки, при чому заощадиться багато часу і ходу, а навіть дещо і грошей, бо при таких вплатах є певна знижка складок.

Звертаємо щераз увагу, що складки мусять бути сплачувані з початком платничого періоду, а не за післяплатою. Це є передумова забезпечення і така є постанова статуту та вимоги органів державної контролі і тому просимо всіх наших Шановних Членів притримуватись визначеного порядку сплати складок, маючи на увазі, що обезпечення є важне лише тоді, коли складки не залягають.

Члени, які не будуть притримуватись наших завваг і не знайдуть зрозуміння до нашого закликy, будуть суспендовані.

Просимо допомогти нам вийти з поторочних і нерозважних залеглостей, які вразі нещасливого випадку можуть бути перешкодою до виплати забезпечення.

За Управу Відділу:
Роман Дяків, Осип Бакай, Роман Книш.

Фландерс пропонує безпосередню допомогу фармерам

Вашингтон. — Республіканський сенатор Ралф Е. Фландерс, член Спільної Конгресової Комісії для розгляду економічного звіту президента Айзенгавера, домагався, щоб уряд безпосередно виплачував допомогу фармерам для підтримки цін на фармерські продукти, а не давав цю допомогу в такій формі, що уряд закуповує фармерські продукти, з якими пізніше не знає, що зробити. Фландерс казав, що багато продуктів псується в урядових складах, для утримування яких треба багато бюрократичного персоналу. Сенатор домагався, щоб уряд виплачував кожного місяця фармерам половину тієї різниці між тим, що фармер дістав за даний продукт, який находиться на листі цін, що за них прислугову допомога, — і тим рівнем, який визначає паритет. (Паритет, це той рівень цін, який визначив Конгрес, щоб запевнити фармерам такий прибуток, який дозволяв би їм працю з прибутком на фармах). Проєкт Фландереса складається з таких пунктів: 1. Визначати допомогу в висоті 90 відсотків паритету. 2. Коли б ціни на фармерські продукти впали нижче від 90 відсотків паритету, уряд мав би заплатити фармерам половину різниці від 90 відсотків і тих цін, за які фармер продав продукти в даному місяці. 3. Допомогу фармерам виплачувало б кожного місяця, і оголошувано б про це публічно. 4. Фландерс пропонує, щоб рільничі продукти продавано на вільному ринку. Демократичні сенатори заявляють, що вони виступлять в Конгресі проти „плявкої" підтримки на підтримку цін на фармерські продукти.

● **Новим прем'єром у Данії** став 49-літній Г. Ц. Гансен, за фахом друкарський робітник, який був генеральним секретарем соціалістичної партії, а після смерти Ганса Гедтофта, данського прем'єра, що помер минулого тижня на удар серця під час наради прем'єрів скандинавських країв, — став головою тієї партії. Тому, що це тепер найчисленніша партія в данському парляменті, її голова автоматично перебирає головство в уряді. Король Фридрих візьме участь в похороні Ганса Гедтофта.

● **У Парижі,** в одній із галерій образів, виставлено 45 образів 10-річного Тієррі Вобургуана, який почав малювати, маючи чотири роки. Лежачи хворий в ліжку, він дістав тоді в подарунок пуделко фарб, і змилював склянку кави й овочі, що були біля нього на столику. З 45 образів продано вже 10 по ціні від 57 до 110 долярів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЛТИМОР, МД. — Т-во ім. І. Франка відд. 337 на звичайних загальних зборах обрало нову управу в такому складі: Т. Чорній, предс.; Е. Притула, заст.; А. Чорній, секр.-кас.; контрольна комісія В. Стельмах, Б. Захарків і А. Захарків. Нова обрана управа повідомляє, що кожної першої неділі місяця в парафіяльній залі при 521 S. Wolfe St. відбуватимуться збори членів, де буде Вам можливість вплатити свої складки, як рівнож поділитись своїми порадами з управою для добра товариства. Тих, які бажають вписатися в члени, проситься звертатися до управи відділу, або подати прізвище й адресу секретарові, який радо полагодить його бажання. Кожний член вже придбає нового члена дістане свою порцію винагороду. Адреса секр.: А. Чорній, 518 S. Bond St., Baltimore 31, Md.

СТ. ДЖОСЕФ, МО. — Управа т-ва Запорозької Січі, відд. 355 повідомляє, що на річних зборах, 16. січня, вибрано слідуючу управу: І. Якимів, предс.; М. Довбуш, заст.; П. Занько, фін. секр.; Л. Магур, рек. секр.; Т. Солоничний кас.; М. Ганкевський, заст.; до контрольної комісії увійшли слідуючі: Ю. Свищук, О. Магур, С. Ковалевич. Рівночасно управа повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 20-го лютого, в приміщенні церковної залі.

Посмертна Згадка

ПАВЛО ГАВРИЛІВ, довголітній секретар 315-го відділу У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж., помер нагло на ведугу серця в середу, 2-го лютого ц.р. ввечорі. Покійний народився в 1890 році в с. Новосілки, пов. Золочів, Зах. Україна, і вже молодим хлопцем приїхав до Америки. До УНСоюзу вступив 1910 року та деякий час працював в Адміністрації „Свободи". В тому самому часі він власними зусиллями покінчив аптикарські науки в той же самому часі, з часом, теж власним трудом, відкрив аптеку в Перт Амбой. Належав до найсвідоміших і найактивніших наших громадян та дав великий вклад в розбудову і прогрес нашого церковного і громадського життя. Залишив у смутку дружину Теклю, дочки Галину та Ірину і двох внуків. Похорон відбудеться в суботу, 5-го лютого, о год. 9-ій рано з місцевої української католицької церкви Пресв. Діви Марії. — В. П. П.!

ТАРЗАН, ч. 3408. Подвійна перемога

У великій залі невдаха Герріґен помалу відступив. Його „лікування" було скінчене. Перед ним тихо лежав Ел Магмуд.

Герріґен стримував сльози. Аж на його здивування Ел Магмуд заворушився . . . і з трудом підвівся! Дивним дивом ватажок піратів був живий!

Коли вибухли вигуки радости присутніх піратів, прибіг невільник з алярмуючим криком „Тарзан . . . в'язень, — закричав він, — втік!